

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA

Kunstiõpetuse kursuste jaotumine gümnaasiumiklassides

A klass Reaal-loodusteaduste õppesuund

B klass Inglise keele süvaõppe õppesuund

- 1. kursus „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus“
- 2. kursus „Nüüdiskunsti sünn ja arengusuunad“

C klass Humanitaar-sotsiaalteaduste õppesuund

- 1. kursus „Romaanika, gootika.“
- 2. kursus „Renessansskunst Itaalias ja teistes maades“
- 3. kursus „17.-18. saj kunst“
- 4. kursus „19. saj kunst“

Õppeaine kirjeldus gümnaasiumiastmes

Gümnaasiumi kunstiõpetuse lähteülesanne on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist ja selle ülesande realiseerumisel on oluline osa kunstiloo ja nüüdisaegse visuaalse keskkonna tundmaõppimisel. Kunsti arengut vaadeldakse laiemalt, luues seoseid ajaloo, ühiskonna ja kultuuriga. Toetatakse positiivse suhtumise süvenemist kunstikultuuri.

Gümnaasiumi kunstiõpe loob baasi visuaalkultuuri vormi ja pildikeele mõistmiseks ning kultuuride mitmekesisuse väärtustamiseks.

Kunstiõpetuse aines tutvustatakse kunsti eriväljendusviiside kontseptsioone ja terminoloogiat.

Õpetamisel tuuakse esile kultuuri ja elukorralduse muutumise ühiskondlikud tegurid – majanduslik taust, tehnika areng, religioon, üldine mõtteviis.

Aine edastamisel arendatakse tähelepanu ja vaatlemisoskust ning teose analüüsivõimet.

Kunsti käsitlemisel tuuakse paralleele Eesti kunsti ja kultuuriga.

Kunstiõpetuse ülesanne on toetada õpilase loova mõtlemise, seoste loomise ja probleemi lahenduse oskuste arenemist.

Konkreetsemalt: Tallinna 21. Koolis õpetatakse gümnaasiumiastmes kunstiajaloo voole, ajastu ajaloo ja mõtteviisi kontekstis. Kõik õpetatav on visualiseeritud – iga teema kohta on omaette *PowerPoint*-esitlus. Esitlused on koostatud raamatumaterjale, Interneti-teavet ja isepildistatud (ka õpilaste) materjale kasutades.

Õpetatava elavdamiseks on koostatud palju pikki ja informatiivseid arvutipõhiseid mälumänge kõikidel kunstinädalate teemadel. Õppeaasta jooksul saavad kõik õpilased oma teadmisi kontrollida ja laiendada.

Õpetamise käigus on vaja koostada kultuuriloolisi kompositsioone vabalt valitud tehnikas – arvutitöötlus, kollaaž, mosaiik, segatehnika jne.

Õppeaasta jooksul on ette nähtud muuseumide ja näituste külastused ning kunstiteoste retsensioonide koostamine.

Humanitaar-sotsiaalteaduste klassis loetakse teemakohast ajaloolist kirjandust ning kirjutatakse raamatuanalüüse koos põhjendatud isikliku arvamusega.

Reisijärgselt koostab nii mõnigi õpilane oma esitluse ja tutvustab käidud maa kunstikultuuri poolt.

Kunstiõpetuse aines tõlgitakse info saamiseks materjale mitmetest võõrkeeltest ja seeläbi arendatakse ka antud keele erialast terminoloogiat.

Kunstiõpetuse gümnaasiumiosas kehtivad kõik III kooliastme pädevused (vt. Kunstiõpetuse ainekava III kooliaste).

Läbivad teemad gümnaasiumiastmes

Gümnaasiumi kunstiõpetuses on kogu õpetust läbivad teemad ajastute kunsti võrdlevad teemad:

1. Värvide kasutus ja kompositsioon teoste sõnumi teenistuses.
2. Illusioonid ja emotsioonid kunstis.
3. Pildilised sümbolid koopamaalist grafitini.
4. Inimene kunstis: staatus, suhted, tegevused.

Igas loengutunnis iga teema esitluse puhul tulevad need probleemid käsitlemisele.

Ainetevaheline lõimimine gümnaasiumiastmes

Kunstiõpetuse lõimimine toimub alljärgnevatel ainetega:

1. Ajalugu – üldine silmaring ja teadmised.
2. Geograafia – selgitatava mõistmine, üldise maailmakuvandi loomine.
3. Eesti keel – kõikide kirjalike tööde kaudu keeleoskuse taseme ja sõnavara arendamine ja parandamine.
4. Võõrkeeled – vajaliku informatsiooni hankimine, keeleoskuse arendamine erialase sõnavara kaudu.
5. Arvutiõpetus – esitluste koostamine, teabe leidmine ja töötlemine.
6. Ühiskonnaõpetus – eri kultuuride suhtes tolerantsi arendamine silmaringi laiendamise läbi.

Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas ja teistes hindamist reguleerivates õigusaktides esitatud hindamise käsitlusest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet, arendada eneseanalüüsi oskust ning toetada tema visuaalse väljendusviisi leidmist ja arendamist.

Hindamise objekt on nii tööprotsess kui ka lõpptulemus (loovtööde arendamise eksperimendid ja valminud teos, visuaalne väljendusoskus ja aruteludes osalemine, kunstiteose analüüs ja uurimistöö jne).

Õpilane peab alati teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise lähtekohad ja kriteeriumid.

Ülesannete laadi valides ja hindamisaspekte kindlaks määrates väärtustatakse oskust leida asjakohast infot, seda tõlgendada ja järeldusi teha. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Õpitulemused gümnaasiumiastme lõpus

Gümnaasiumi õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Gümnaasiumi lõpetaja:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusala
3. tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
4. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
5. võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
6. tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
7. väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
8. püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
9. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
10. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
11. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Reaal-loodusteaduste ja inglise keele süvaõppe õppesuundade (A ja B klass) I kursuse „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus“ sisu

1. Kunsti roll eri ajastutel.

Kunstikultuuri üldistav ajatelg

Kunstnik ja tema kaasaeg. Kunstiteos ja vaataja.

Kunstiteoste sõnum ja vorm eri ajastutel.

Lugude ja sümbolite ringlus läbi sajandite.

Kunstiteoste analüüsi ja tõlgendamise erinevad meetodid (nt vormiline, märgiline, sotsiaalne).

Kunsti tekkimine. Vanimad kõrgkultuurid. Mesopotaamia. Egiptus.

Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma.

Keskaja kunst. Romaani stiil. Gooti stiil. Kunst ja religioon.

Renessanss. Vararenessanss. Kõrgrenessanss. Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine.

Barokk. Kunst kiriku ja valitsejate teenistuses.

Klassitsism. Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed. Sama sajand, erinevad vaated.

Romantism. Mäss korra vastu.

Realism. Tõearmastus.

Juugend. Tervikliku stiili taotlus.

2. Ajastute kunsti võrdlevad teemad

Kunstniku rollid: käsitöeline, leiutaja, ajaloolane, geenius, boheem, staar jne.

Inimene kunstis: staatus, suhted, tegevused.

Kunstiinstitutsioonid. Tuntuimad galeriid ja muuseumid.

3. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

Antiikaja kunstikompositsioon (kollaaž, joonistus, maal, kompositsioon segatehnikas). Lisada tuleb ka valitud objektide kirjalik informatiivne osa ja oma valikute põhjendus.

Õpitulemused I kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
5. püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
6. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
7. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
8. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet

1. Õpitu ainealane kontrolltöö.
2. Erialase teksti kirjalik tõlkimine võõrkeelest. Tõlke hindamine.
3. Kompositsiooni valmistamine ja tulemuse hindamine.

I kursuse projektid ja praktilised tööd

Võtta osa kunstinäda la üritustest, valmistada oma klassi esinemise kava, dekoratsioonid ja teemakohane riietus.

Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuriteemaatilisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;
- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd).

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005
2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Ürgajast gootikani. 10. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2003
4. Kunstikultuuri ajalugu. Renessansist impressionismini. 11. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2004
5. Kunstikultuuri ajalugu. Postimpressionismist uue meediani. 12. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2005
6. Antiikmütoloogia, Edith Hamilton, Eesti Raamat, 1975
7. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gympel, Koolibri, 2006
8. Maalikunsti ajalugu, Anna-Karola Krauße, Koolibri, 2006
9. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
10. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
11. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
12. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
13. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
14. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
15. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
16. <http://digikogu.ekm.ee/>
17. <http://www.wga.hu/index1.html>
18. <http://www.googleartproject.com/>

Reaal-loodusteaduste ja inglise keele süvaõppe õppesuundade (A ja B klass) II kursuse „Nüüdiskunsti sünd ja arengusuunad“ sisu

1. Kunsti muutumine

- Kunst moderniseeruva ajastul.
- Sissejuhatus. Usk ühiskonna ja kunsti progressi.
- Tehnoloogia ja linnastumise võidukäik.
- Modernistlik arhitektuur.
- Funktsionalism.
- Modernistliku kunsti suunad: postimpressionism.
- Fovism.
- Kubism.
- Futurism.
- Konstruktivism.
- Abstraktsionism. Ekspressionism.
- Dada.
- Sürrrealism.
- Abstraktne *versus* figuratiivne kunst. Kunst totalitaarsetes riikides: sotsialistlik realism, natsionaalsotsialistlik kunst.
- Puhas kunst väljaspool elu: abstraktne ekspressionism.
- Minimalism. Opkunst.
- Postmodernism ja nüüdiskunst.
- Neodada.
- Popkunst.
- Hüperrealism. Maakunst.
- Kontseptualism, idee kui kunst.
- Kunstimeediumide paljusus. *Happening. Performance.*
- Keskkond. Disain. Visuaalne meedia.
- Inimsõbraliku ja turvalise elukeskkonna loomine: linnaplaneerimine, arhitektuur, maastikuarhitektuur.
- Disain. Innovatsioon.
- Väljendusvahendid visuaalses kommunikatsioonis.

2. Nüüdiskunsti nähtusi võrdlevad teemad

- sajandi nn. -ismid.
- Kunstiajaloo stiilide ja teoste tsitaadid nüüdisaja kunstis ja visuaalkultuuris.
- Disaini muutumine.

3. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

- Õppekäigud kunstimuuseumidesse.
- Kunstimuuseumi õppekäikude aruandetöö esitamine.
- Praktiline töö. Tööülesande selgitamine.
- Praktilise töö problemaatika juhendamine.
- Töö esitlemine ja valikute põhjendamine.

Õpitulemused II kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
5. püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimistulemusi ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
6. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
7. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
8. esitleb oma loomingu- ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet:

1. Õpitu ainealane kontrolltöö.
2. Erialase teksti kirjalik tõlkimine võõrkeelest. Tõlke hindamine.
3. Kompositsiooni valmistamine ja tulemuse hindamine.

II kursuse projektid ja praktilised tööd

Võtta osa kunstinädala üritustest, valmistada oma klassi esinemise kava, dekoratsioonid ja teemakohane riietus.

Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuriteemaatilisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;
- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd)

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005

2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Postimpressionismist uue meediani. 12. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2005
4. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gypel, Koolibri, 2006
5. Maalikunsti ajalugu, Anna-Karola Krauße, Koolibri, 2006
6. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
7. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
8. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
9. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
10. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
11. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
12. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
13. <http://digikogu.ekm.ee/>
14. <http://www.wga.hu/index1.html>
15. <http://www.googleartproject.com/>

Humanitaar-sotsiaalteaduste õppesuuna (C klass) I kursuse „Romaanika, gootika“ sisu

1. Kunsti roll eri ajastutel

- Sissejuhatus. Kursuse sisu ja nõuete tutvustamine.
- **Suur rahvasterändamine. Sküüdid.**
- **Frangid ja germaanlased.**
- **Keldid.**
- **Iirimaa:** geograafia, loodus, ajalugu.
- Iiri **pühakud**, legendid, ehitised.
- **Käsikirjalised raamatud.**
- Iiri **kiviristid.**
- Joon, ornament. Põimornamentika tehnoloogia.
- Praktiline töö väänelmotiivide kasutamisega.
- **Viikingid.** Nende kultuur ja vallutusretked.
- Viikingite kunst. Laevad.
- Ottode aeg. **Romaani arhitektuur.**
- Kirikuarhitektuuri terminoloogia.
- **Saksa romaanika.**
- **Bayeux' vaip.** Ajalugu, tehnika.
- **Gooti arhitektuuri süsteem**, terminid.
- **Pariisi linn**, kujunemine, linnaplaneering.
- Pariisi linna arhitektuurne arengulugu.
- Pariisi gooti kirikud.
- **Prantsuse gooti ehitised.**
- Kristlikud legendid ja sümbolid.
- **Hispaania gootika.**
- Londoni kirikud.
- **Briti gootika.**
- **Saksamaa gooti arhitektuur** ja Kesk-Euroopa gootika.
- **Eesti kirikuarhitektuur.**

- Tallinna keskaegsed kirikud.
- **Niguliste kirik ja B. Notke „Surmatants“.**
- **Cluny vaibad.** Ikonograafia. **Vennad Limbourgid.**
- **Neogootika** maailmas.

2. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

Iiri paelornamentika kompositsioon (kollaaž, joonistus, maal, kompositsioon segatehnikas). Lisada tuleb ka kasutatud motiivide kirjalik informatiivne osa ja oma valikute põhjendus.

Õpitulemused I kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusaladega
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
5. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
6. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
7. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet

1. Antiikrooma raamatu analüüs. Raamat anti lugeda II kursuse lõpus ja töö esitamise tähtaeg on oktoobri alguses.
2. Iiri paelornamentika kompositsioon.
3. Kursuse aine sisu kontrolltöö.

I kursuse projektid ja praktilised tööd

Valmistada ette kogu kunstinädala ürituste kava ja dekoreerida koolimaja. Koostada oma klassi esinemise kava – 2 näidendit, teha dekoratsioonid ja õmmelda endale teemakohane riietus.

Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuritemaatilisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;

- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd).

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005
2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Ürgajast gootikani. 10. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2003
4. Pühakute raamat, Perioodika, 1995
5. Celtic Mysteries, John Sharkey, Thames & Hudson, 1995
6. Celtic Saints, The Pitkin Guide, 1995
7. Chronicles of the Celts, Iain Zaczek, Collins & Brown, 1996
8. Ireland, Bonechi, 1999
9. Ikoon, Michel Quenot, Logos, 1991
10. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gympel, Koolibri, 2006
11. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
12. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
13. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
14. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
15. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
16. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
17. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
18. Gooti kunst, Michael Camille, Kunst, 2001
19. <http://digikogu.ekm.ee/>
20. <http://www.wga.hu/index1.html>
21. <http://www.googleartproject.com/>

Humanitaar-sotsiaalteaduste õppesuuna (C klass) II kursuse „Renessansskunst Itaalias ja teistes maades“ sisu

1. Kunsti roll eri ajastutel

- Sissejuhatus. **Renessansi mõiste**, ajalooline situatsioon.
- **Firenze** arhitektuurist.
- **Vararenessanss**. Arhitektuur, terminid.
- Vararenessansi skulptuur.
- Vararenessansi maalikunst. Giotto. Masaccio.
- Vararenessansi maalikunst. Firenze koolkond.
- **Sandro Botticelli** looming.
- Teised Itaalia maalikoolkonnad – Mantova, Perugia jt.
- **Kõrgrenessanss**. Ajalooline taust ja saavutused.
- **Leonardo da Vinci** maalikunstnikuna.
- Leonardo da Vinci leiutajana.
- **Michelangelo** skulptuurilooming.
- Michelangelo maalikunstnikuna. Sixtuse kabeli lagi.
- „Viimne kohtupäev“ Sixtuse kabelis. Püha Peetri kiriku kuppel.

- **Raffael.** Vatikani freskod.
- Raffaeli madonnad.
- **Veneetsia XVI sajandil.**
- **Giorgione ja Tiziani** looming.
- **Tintoretto ja Veronese** looming.
- **Manerism.** Renessansi hääbumine Itaalias.
- **Prantsuse renessanss.**
- Loire'i oru lossid. Francois' I aeg.
- **Saksa renessanss.** A. Dürer.
- Saksa renessanss. L. Cranach, H. Holbein.
- **Madalmaade renessanss.** XV sajandi kunst Madalmaades.
- Vennad van Eyckid. Genti altar.
- Hieronymus Bosch. „Lõbude aed“.
- Madalmaade kunst XVI sajandil. P. Bruegeli looming.
- P. Bruegeli „Vanasõnade maali ikonograafia“.

2. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

- Renessansskunsti teemaline kompositsioon (kollaaž, joonistus, maal, kompositsioon segatehnikas). Lisada tuleb ka kasutatud motiivide ja objektide kirjalik informatiivne osa ja oma valikute põhjendus.
- Tallinna Niguliste kiriku ekspositsiooniga tutvumine.
- Tallinna Toomkiriku külastamine.

Õpitulemused II kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusaladega
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimistulesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
5. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
6. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
7. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet

1. Renessansiteemalise raamatu analüüs.
2. Renessansiteemaline kompositsioon.

3. Muuseumiarvustus.

II kursuse projektid ja praktilised tööd

Lõpetada kunstinädalaga seonduvat, teha kokkuvõtteid. Analüüsida kunstinädalal ettevõtet, vaadata fotosid ja videofilme.

Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuritemaatilisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;
- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd)

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005
2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Renessansist impressionismini. 11. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2004
4. Renessansskunst põhja pool Alpe, Craig Harbison, Kunst, 2002
5. Pühakute raamat, Perioodika, 1995
6. Ikoon, Michel Quenot, Logos, 1991
7. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gympel, Koolibri, 2006
8. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
9. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
10. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
11. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
12. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
13. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
14. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
15. Ilu ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2006
16. Inetuse ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2008
17. Erinevate kunstnike albumid.
18. <http://digikogu.ekm.ee/>
19. <http://www.wga.hu/index1.html>
20. <http://www.googleartproject.com/>

Humanitaar-sotsiaalteaduste õppesuuna (C klass) III kursuse „17.-18. sajandi kunst“ sisu

1. Kunsti roll eri ajastutel

- Sissejuhatus. Kunst 17. sajandil. Üldine iseloomustus.
- Religioonist. Kirik ja kunst.
- Arhitektuur Itaalias ja Saksamaal 17. -18. sajandil.

- **Barokkarhitektuuri** üldiseloostus – välisilme, siseruum.
- **Püha Peetri kirik** Roomas.
- Teised barokk-kirikud Roomas.
- **Saksa arhitektuur**, Würzburgi piiskopiloss, Zwinger Dresdenis.
- **Itaalia kujutav kunst 17. sajandil**. Carraccid ja Bologna koolkond.
- Caravaggio looming.
- **Barokkskulptuur**. Lorenzo Bernini.
- **Hispaania kunst 17. sajandil**.
- Diego Velazquese looming.
- **Flaami maalikunst**. Flandria poliitiline ja religioosne taust.
- Peter Paul Rubens.
- Sir Anthonis van Dyck ja teised baroki suurmeistrid.
- **Hollandi kunst 17. sajandil**.
- Portreemaal. Frans Hals.
- Olustikumaal. Natüürmort.
- Jan Vermeer van Delft – 17. sajandi žanrimaali tippkunstnik.
- Rembrandt Harmenz van Rijn.
- **Prantsuse kunst 17. sajandil**. Baroklik klassitsism arhitektuuris. Louvre.
- Baroklik realism kujutavas kunstis. Georges de La Tour ja teised esindajad.
- Nicolas Poussin. Ideaalmaastik, heroiline maastik.
- Prantsuse barokkskulptuur. Francois Girardon ja teised skulptorid.
- **Kunst 18. sajandi Euroopas. Rokokoostiil**.
- Rokokoo maalikunst. Antoine Watteau, Francois Boucher, Jean Honore Fragonard.
- Itaalina veduudimaalijad. Canaletto, Bellotto ja teised.
- sajandi Veneetsia. Giovanni Battista Tiepolo.
- **Inglise kunst 17. – 18. sajandil**. Arhitektuurist. Sir Christopher Wren.
- Inglise 18. maalikunst. Joshua Reynolds, Thomas Gainsborough ja teised esindajad.
- William Hogarth. Pildisari „Moodne abielu“.
- **Vene barokkarhitektuur**. Talvepalee. Bartolommeo Rastrelli.
- Skulptuurist. Etienne Maurice Falconet. Vaskratsanik ja teised teosed.
- Sakraalne **barokk Tallinnas**. Toomkirik, vapp-epitaafid.
- Profaanbarokk Eestis. Kadrioru loss, Narva raekoda ja mõisahooned.

2. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

- Kunstinädala teemaline kompositsioon (kollaaž, joonistus, maal, kompositsioon segatehnikas). Lisada tuleb ka kasutatud motiivide ja objektide kirjalik informatiivne osa ja oma valikute põhjendus.
- Kadrioru lossi külastamine.
- Tallinna Toomkiriku külastamine.
- Võimaluse korral Peterburi või Pariisi ekskursioon.

Õpitulemused III kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusaladega
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. püstatab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
5. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
6. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
7. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet

1. Ristsõna Jaak Kangilaski Kunstikultuuriajaloo 10. klassi õpiku materjalist.
2. Kunstinädalate teemaline kompositsioon või kunstiteos.
3. Muuseumiarvustus.

III kursuse projektid ja praktilised tööd

Aidata ette valmistada kunstinädalat ja osaleda võimalikult paljudel kunstinädalate üritustel.

Analüüsida kunstinädalal ettevõtet, vaadata fotosid ja videofilme.

Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuritemaatilisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;
- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd)

Turismikirjandus. Erinevad kohapeal ostetud ja raamatukogudest laenutatud raamatud.

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005
2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Ürgajast gootikani. 10. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2003
4. Kunstikultuuri ajalugu. Renessansist impressionismini. 11. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2004
5. Barokk. Arhitektuur. Skulptuur. Maalikunst. Koolibri 2008

6. Pühakute raamat, Perioodika, 1995
7. Ikoon, Michel Quenot, Logos, 1991
8. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gympel, Koolibri, 2006
9. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
10. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
11. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
12. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
13. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
14. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
15. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
16. Ilu ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2006
17. Inetuse ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2008
18. Erinevate kunstnike albumid.
19. <http://digikogu.ekm.ee/>
20. <http://www.wga.hu/index1.html>
21. <http://www.googleartproject.com/>

Humanitaar-sotsiaalteaduste õppesuuna (C klass) IV kursuse „19. sajandi kunst“ sisu

1. Kunsti roll eri ajastutel

- **Klassitsismi ja romantismi üldiseloostus.** Voltaire ja teised valgustusfilosoofid.
- Romantismi põhitunnused. Ajalooline taust, pettumine valgustusaja ideaalides.
- **Klassitsistlik arhitektuur.** Üldiseloostus, terminid.
- Klassitsistlik arhitektuur Prantsusmaal. Jacques Germain Soufflot.
- Klassitsistlik arhitektuur Saksamaal ja Venemaal. Carlo Rossi.
- Eesti klassitsistlikud mõisahooned ja Tartu Ülikooli peahoone. Helsingi Suurkirik. Karl Ludwig Engel.
- **Klassitsistlik skulptuur.** Antonio Canova, Antoine Houdon.
- **Klassitsism maalikunstis.** Jean-Baptiste Greuze ja teised autorid.
- Jacques Louis David, Jean Auguste Dominique Ingres.
- **Historitsistlik arhitektuur.** Pariisi ooperiteater, Charles Garnier.
- **Inglise 19. sajandi kunst.** William Blake, William Turner, John Constable.
- **Hispaania romantism.** Francisco Goya maalikunstnikuna.
- Goya graafika. „Kapriisid“, „Sõjakoledused“ ja teised sarjad.
- **Saksa romantism.** Caspar David Friedrich ja teised romantikud.
- **Romantism Prantsusmaal.** Ajalooline taust. Salongikunst.
- Theodore Gericault, Eugene Delacroix.
- Camille Corot, Francois Rude.
- **Realism Prantsusmaal.** Barbizoni koolkond.
- Honore Daumier, Gustave Courbet.
- Edouard Manet. Fotograafia süünd.
- Vene ja Rootsi realism. Ilja Repin, Andres Zorn.
- **Impressionism.** Claude Monet.
- Camille Pissarro, Alfred Sisley.
- Auguste Renoir, Edgar Degas, pastell.
- Teised impressionistid. Ants Laikmaa.
- Auguste Rodin. „Calais' kodanikud“.

- **Neoimpressionism.** Georges Seurat, Paul Signac.
- **Postimpressionism.** Vincent van Gogh.
- Paul Gauguin, dekoratiivsus.
- Paul Cezanne – areng kubismi suunas.
- Henri de Toulouse-Lautrec, plakat.
- **Sümbolism** sajandivahetuse kunstis. Gustave Moreau ja teised autorid.
- **Inglise kunstikäsitööliikumine ja prerafaeliidid.** William Morris, Dante Gabriel Rossetti jt.
- Prantsuse ja Austria **juugend.** Gustav Klimt.
- **Rahvusromantism** põhjamaades. Akseli Gallen-Kallela. Edvard Munch.

2. Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

- Lemmik-kunstniku või kunstivoolu teemaline kompositsioon (kollaaž, joonistus, maal, kompositsioon segatehnikas või mõnd muud kunstimeediat kasutades). Lisada tuleb ka kasutatud motiivide ja objektide kirjalik informatiivne osa ja oma valikute põhjendus.
- Kunstihoone külastamine.
- KUMU külastamine.
- Ekskursioon Tartu Ülikooli peahoonesse.

Õpitulemused IV kursuse lõpus

Õpilane:

1. seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
2. tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusaladega
3. märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
4. püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
5. rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
6. on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
7. esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Hindamine

Kolm arvestuslikku hinnet

1. Ristsõna Jaak Kangilaski Kunstikultuuriajaloo 11. klassi õpiku materjalist.
2. Loominguline töö või kompositsioon lemmik-kunstnikust või -kunstivoolust.
3. Raamatuanalüüs.

IV kursuse projektid ja praktilised tööd

- Aidata ette valmistada kunstinädalat ja osaleda võimalikult paljudel kunstinädala üritustel.
- Analüüsida kunstinädalal ettevõtetut, vaadata fotosid ja videofilme.
- Valikuliselt võtta osa 3 kooli (KoKoKo) kultuuritemaatisest kohtumisest ja võistlustest.

Kasutatav õppevara

- Teiste õpilaste varem tehtud tööde projitseerimine ekraanil;
- piiramatu kogus teemakohaseid *PowerPoint*-esitlusi;
- esitlustehnikaga varustatud kunstiajaloo kabinet, rikkalik raamatukogu ja näidismaterjalid.

Suur väljapanek koolimajas püsiekspositsioonis olevaid varasemaid õpilastöid (kollaažid, kompositsioonid, maalid, graafika, skulpturaalsed tööd)

Turismikirjandus. Erinevad kohapeal ostetud ja raamatukogudest laenutatud raamatud.

Lisaõppekirjandus:

1. Muusika ja kunsti õpetamisest, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2005
2. Kunstileksikon, Kunst, 2000
3. Kunstikultuuri ajalugu. Renessansist impressionismini. 11. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2004
4. Kunstikultuuri ajalugu. Postimpressionismist uue meediani. 12. klassile. Jaak Kangilaski, Kunst, 2005
5. Art of the Nineteenth Century. Robert Rosenblum, H. W. Janson, Thames and Hudson, 1984.
6. Juugendstiil. Gabriele Fahr-Becker, Koolibri 2007
7. Arhitektuuri ajalugu, Jan Gympel, Koolibri, 2006
8. Symbolism. Michael Gibson, Tashen 2006
9. The Impressionists. Douglas Mannering, Parragon, 1996
10. Kunstiajalugu, David Piper, Varrak, 2006
11. Encyclopedia of Art and Artists, Phaidon
12. Üldine kunstiajalugu, Voldemar Vaga, Koolibri, 1999
13. Kunsti lugu, E. H. Gombrich, Avita, 1997
14. Gardner's Art Through the Ages, H, B & World
15. Väike arhitektuurileksikon, Tänapäev, 2009
16. Arhitektuur. Silmaringi teatmik, Jonathan Glancey, Varrak, 2007
17. Ilu ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2006
18. Inetuse ajalugu. Umberto Eco, Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2008
19. Erinevate kunstnike albumid.
20. <http://digikogu.ekm.ee/>
21. <http://www.wga.hu/index1.html>
22. <http://www.googleartproject.com/>

MUUSIKA AINEKAVA

Kohustuslikud kursused

1. kursus „Uusaegse helikeele kujunemine“
2. kursuse „Rahvuslikkus muusikas“
3. kursus „20. ja 21. sajandi muusika“.

Õppeaine kirjeldus ja õpetuse eesmärgid

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes musitseerimisoskust, sh nii laulmist kui pillimängu, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu.

Gümnaasiumis pööratakse tähelepanu õpilaste individuaalsete võimete ja oskuste arendamisele ja rakendamisele, isikupärase mõtlemise süvendamisele ning õpilaste sotsiaalsete oskuste rakendamisele muusikalistes tegevustes, kasutades mitmekesiseid õppevorme ja -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt (ühislaul), kooris kolme- või neljahäälselt. Rakendatakse põhikoolis õpitud pillimänguoskusi (rütmipillid, plokkflööt või väikekannel, akustiline kitarr) ning avardatakse musitseerimisvõimalusi nii individuaalselt kui ka erinevates pillikoosseisudes. Muusikalises omaloomingus innustatakse õpilasi loominguilisi ideid ellu viies kasutama nii traditsioonilisi kui ka multimeedia vahendeid.

Muusika kuulamisel tähtsustub oma arvamuse väljendamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes teadmistele ja muusika oskussõnavarale. Muusikaloos tutvutakse eri ajastute väljendusvahendite, stiilide, heliloojate ja interpretidega ning luuakse seoseid mineviku ja nüüdisaja vahel. Nii muusikatunnis kui ka tunnivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) kujundatakse õpilase isikupärast esinemisostkust ja ettevõtlikkust. Tehakse koostööd muusikakoolidega.

Gümnaasiumi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. tunnetab muusika võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui ka suhtluse, ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ning kujundamise vahendina;
2. väärtustab muusikat kui tähtsat osa inimkonna kultuuris; teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: mõistab ja väärtustab kooriliikumise ning laulupidude sotsiaal-poliitilist olemust ja muusikahariduse tähendust; osaleb laulupidudel;
3. osaleb eelkõige 21. Kooli aga ka piirkondlikus, vabariiklikus ja võimalusel rahvusvahelises muusikaelus, on omandanud valmisoleku muusikalisteks tegevusteks ning elukestvaks muusikaharrastuseks;
4. oskab muusikat kriitiliselt kuulata, analüüsida ja tõlgendada; rakendab loovust muusikalises eneseväljenduses;
5. teadvustab ja järgib intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ning kohustusi; kasutab nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid info hankimiseks, muusika loomiseks;
6. arvestab kaaslasti ning väärtustab koostööd; osaleb grupitöodes ja kooli projektides;
7. orienteerub heliloomingu, interpretatsiooni, muusikapedagoogika jt. muusikavaldkonna elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes.
8. võimalusel osaleb muusikaolümpiaadidel, -konkurssidel;
9. laulab kooris, ansamblis või harrastab ühislaulmist, oskab end mõnel pillil saata.
10. oskab laulda kooli hümniks kujunenud laulu V. Tormis „Pesapuu“;

11. osaleb 21. Kooli jõulu- ja kevadkontserdritel;
12. kasutab IKT ja multimeediavahendeid vastavaltvõimalustele.

Läbivad teemad ja ainetevaheline lõiming

13. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Muusika võimaldab õpilasel teadvustada oma võimeid ning huve, omandada nii ainespetsiifilisi kui ka üldisemaid mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiaid, sh õpioskusi. Tutvutakse muusika mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.
14. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tähtsal kohal on sotsiaalne aktiivsus – seisukohtade ja hoiakute väljendamine kunstialaste tegevuste kaudu.
15. Teabekeskond. Läbiva teema käsitlemisel kujundatakse õpilastes mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ning visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendite kasutamine, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, õpitakse teadlikult tegutsema ja arvestama meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitsega.
16. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist, mis omakorda toetab õpilaste positiivse enesehinnangu kujunemist.
17. Tehnoloogia ja innovatsioon. Kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.
18. Tervis ja ohutus. Teadvustatakse loovtegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kasutatakse instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.
19. Väärtused ja kõlblus. Õppes tutvutakse Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus ning kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.
20. Kultuuriline identiteet. Õpilased võtavad osa ühiseid väärtusi kujundavatest muusikasündmustest nii esineja kui publikuna (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel, samuti osavõtt ülekoollilistest, maakondlikest ja riiklikest võistlustest. Muusika kaudu kujundatakse teadlikke näituse-, teatri- ja kontserdikülastajaid, mis omakorda aitab tõsta inimeste elukvaliteeti.

Digitaalne keskkond:

1. Oskab kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes;
2. Oskab leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust;
3. oskab osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel;
4. kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades;
5. olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti;

6. järgida digikeskkonnas samu moraal- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Õpitulemused gümnaasiumi lõpus

Gümnaasiumi lõpetaja:

1. rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;
2. on tutvunud erinevate ajastute üldkultuurilise taustaga ning oskab luua seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel, mõistab muusika rolli eri ajastuil;
3. väljendab oma arvamust kuulnud muusika kohta: analüüsib ja argumenteerib seda, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
4. oskab leida infot ja kriitiliselt suhtuda erinevatesse teabeallikatesse; oskab koostada referaati, esseed, kontserdiarvustust, uurimis- ja praktilist tööd muusikast, kasutades nüüdisaja infotehnoloogia võimalusi;
5. osaleb võimaluse korral koolikooris ja/või erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes ning paikkonna muusikaelus;
6. on laulu- ja tantsupeo traditsiooni austaja ning edasikandja laulja, tantsija, pillimängija või muusikateadliku kuulajana/vaatajana; väärtustab ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni.

I kursuse „Uusaegse helikeele kujunemine. Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming” sisu

Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismuusitsemisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid. Helilooja ning tema kaasaeg.

Keskaeg. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur.

Renessanss. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas.

Barokk. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Õukonnamuusika, ooper, oratoorium, passioon, kontsert, prelüüd ja fuuga. Žanre tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Claudio Monteverdi, Georg Friedrich Händel, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi.

Klassitsism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Sonaaditsükkel, keelpillikvartett, sümfoonia, instrumentaalkontsert, reekviem, klassikaline sümfooniaorkester, ooperi areng. Žanre tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven.

Õpitulemused

1. rakendab oma muusikavõimeid,-teadmisi ning- oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
2. võrdleb käsitletud ajastute üldkultuurilist tausta ning muusikanäidete põhjal keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat, leiab seoseid nüüdisajaga, oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
3. analüüsib kuulatud muusikat ning muusikaüritusi, kus ta on käinud, rakendades omandatud teadmisi ja muusikasõnavara.

Õppekäigud

1. muusikaüritusel (kontsert, muusikalavastus) käimine vähemalt kord kursuse vältel ning sellekohase arvamuse avaldamine suuliselt ja/või kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades;
2. õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: kõrgkoolid, stuudiod, muuseumid, raamatukogud vm.

Hindamine

Arvestuslikud tööd:

1. Käsitletud muusikaloo ja helinäidete tundmine.
2. Loovtöö kokkulepitud ajastu, helilooja või žanri käsitlemisel.
3. Retsensioon kontserdist või muusikalavastusest.
4. Pilliõpe – kitarril jt. instrumentide kasutamine saatepillidena ühismusitseerimisel.

Kasutatav õppevara (kirjandus, veebilehed ja muud allikad)

Toomas Siitan. Anu Sepp. 2008. Muusikaõpik gümnaasiumile I

Anu-Mai Lillo kodulehekülg <http://www.tdl.ee/~anumai/>

II kursus „Rahvuslikkus muusikas. Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming.” sisu

Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu.

Romantism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Soololaul, instrumentaalsed väikevormid, programmiline muusika (sümfooniline poem), lavamuusika (ooper, ballett, operett). Rahvuslikud koolkonnad. Hilisromantism. Žanre tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Franz Schubert, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt, Hector Berlioz, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Pjotr Tšaikovski, Jean Sibelius, Edvard Grieg, Richard Strauss jt.

Pärimusmuusika. Folkloor, regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, uuemad laulumängud. Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.

Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. Muusikaelu Eestis enne rahvuslikku ärkamisaega. Laulupidude traditsiooni kujunemine. Eesti esimesed professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Aleksander Kunileid, Friedrich August Saebelman, Karl August Hermann, Miina Härma, Konstantin Türrpu, Mihkel Lüdig, Rudolf Tobias, Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Evald Aav, Eduard Tubin jt.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õpilane:

1. rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
2. oskab muusikanäidete põhjal võrrelda romantismiajastu muusikat varasemate ajastute muusikaga ning oma arvamust argumenteeritult põhjendada; mõistab muusika rolli eri ajastuil;
3. oskab leida paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid;
4. oskab leida eesti pärimusmuusika (sh paikkonna) ja nüüdisaja folklooriilmingute seoseid ning erinevusi;
5. väljendab oma arvamust ja analüüsib muusikaüritusi, kus ta on käinud (võimaluse korral sidudes muusikaloo teemadega), rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara.

Õppekäigud:

1. muusikaüritusel (kontsert, muusikalavastus) käimine vähemalt kord kursuse vältel ning sellekohase arvamuse avaldamine suuliselt ja/või kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades;
2. õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: kõrgkoolid, stuudiod, muuseumid, raamatukogud vm.

Hindamine

Arvestuslikud tööd:

1. Käsitletud muusikaloo ja helinäidete tundmine.
2. Loovtöö - Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga, improvisatsioon.
3. Retsensioon kontserdist või muusikalavastusest.
4. Pilliõpe – kitarrilt instrumentide kasutamine saatepillidena ühismusitseerimisel.

Kasutatav õppevara (kirjandus, veebilehed ja muud allikad)

Igor Garšnek. Taive Särg. Anu Sepp. 2012. Muusikaõpik gümnaasiumile II

Anu-Mai Lillo kodulehekülj <http://www.tdl.ee/~anumai/>

III kursus „Muusika 20. ja 21. sajandil. Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming“ sisu

Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismuusitserimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusika mõiste avardumine – muusikaliste improvisatsioonide sidumine nüüdismuusikaga.

Muusika kuulamine ja muusikalugu. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Massikultuur ja kõrgkultuur.

Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest. Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Claude Debussy, Maurice Ravel, Igor Stravinski, Arnold Schönberg, Carl Orff, Benjamin Britten, Sergei Prokofjev, Dmitri Šostakovitš, Olivier Messiaen, John Cage, Pierre Boulez, Steve Reich, Philip Glass, George Gershwin jt.

Eesti muusika pärast Teist maailmasõda. Muusikaelu Eestis pärast Teist maailmasõda. 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Uued suunad 21. sajandil. Muusikanäited valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Gustav Ernesaks, Artur Kapp, Veljo Tormis, Ester Mägi, Eino Tamberg, Jaan Rääts, Lepo Sumera, Raimo Kangro, Urmas Sisask, Arvo Pärt, Erkki-Sven Tüür, Helena Tulve jt.

Džässmuusika. Džässmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid. Džässmuusika Eestis ja mujal maailmas. Muusikanäited džässmuusikast.

Pop- ja rokkmuusika. Pop- ja rokkmuusika ajaloolis-sotsiaalne taust ja väljendusvahendid, areng ning tänapäev, muusikaelu ja muusikatööstuse nüüdisaegsed suunad. Muusikanäited pop- ja rokkmuusikast.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õpilane:

1. rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
2. on tutvunud muusikanäidete varal džäss-, rokk- ja popmuusika väljendusvahenditega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada, mõistab muusika rolli muutumist sajandi vältel;
3. oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi muusikastiile;
4. väljendab oma arvamust ning analüüsib muusikaüritusi, kus ta on käinud (võimaluse korral siduda muusikaloo temadega), rakendades omandatud teadmisi ja muusikasõnavara.

Õppekäigud

1. muusikaürituste (kontsert, muusikalavastus) külastamine vähemalt kord kursuse vältel ning sellekohase arvamuse avaldamine suuliselt ja/või kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara;
2. õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: kõrgkoolid, stuudiod, muuseumid, raamatukogud vm.

Hindamine

Arvestuslikud tööd:

1. Käsitletud muusikaloo ja helinäidete tundmine.
2. Loovtöö-omalooming - improvisatsioon XX sajandi avangardismi tehnikate järgi või kompositsioon tänapäeva muusikalisi arenguid silmas pidades.
3. Retsensioon kontserdist või muusikalavastusest.
4. Pilliõpe – kitarr jt. instrumentide kasutamine saatepillidena ühismusitseerimisel.

Kasutatav õppevara (kirjandus, veebilehed ja muud allikad)

Garsnek, Igor. 2004. Õhtumaade muusikalugu III. 20. sajand. Tallinn: Avita

Eesti muusika http://opetaja.edu.ee/eesti_muusika/files/

Hindamine

Hindamisel lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet tema individuaalse arengu kohta, arendada eneseanalüüsi oskust, suunata tema enesehinnangu kujunemist ning toetada tema visuaalse/muusikalise väljendusviisi leidmist ja arendamist.

Hindamise objekt on nii tööprotsess kui ka lõpptulemus: loovtööde arendamise eksperimendid ja valminud teos, aruteludes osalemine, muusikateose või kontserdi või –lavastuse analüüs ja uurimistöö jne; teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerides ning omaloomingus, suuline ja kirjalik väljendusoskus kuulatud muusikat analüüsides ning muusikamõisteid kasutades, muusika arenguloo aruteludes osalemine, uurimusliku/praktilise töö koostamine.

Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase teadmisi ja oskusi tema õppe aluseks olevas õppekavas ja ainekavas toodud oodatavate tulemustega. Õpilase silmapaistvat esinemist kooliüritustel, kooli edukat esindamist kunsti- ja muusikaprojektides, -võistlustel ning konkurssidel võib arvestada õppe osana kokkuvõtval hindamisel.